

Zaaknr. : 16.ZK04600/16.B0066

Kenmerk : 16IT011156

Barcode :

Meervoudige centrumregeling Winnend Samenwerken

Doel van de notitie: besluitvorming door Algemeen Bestuur over het verlenen van toestemming aan het dagelijks bestuur om de Meervoudige centrumregeling waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta, De Dommel aan te gaan.

Samenvatting: De waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en De Dommel zijn in 2011 gestart met Winnend Samenwerken om invulling te geven aan het nationale verzoek tot doelmatig waterbeheer. Doel van Winnend Samenwerken is kostenreductie, kwetsbaarheid verminderen en kwaliteit verbeteren. Er is een noodzaak om Winnend Samenwerken juridisch vorm te geven. Meer structuur en transparantie is nodig voor de eigen organisatie en derden en btw heffing moet worden voorkómen. De meervoudige centrumregeling is hiervoor geschikt. Het betreft een gemeenschappelijke regeling *zonder* nieuwe rechtspersoon of orgaan. De regeling wordt aangegaan door de dagelijkse besturen van de drie waterschappen. Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd aan het Dagelijks bestuur toestemming te verlenen om deze regeling aan te gaan.

Advies: Het algemeen bestuur:

- 1 neemt kennis van de voortgang in de samenwerking tussen de waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en De Dommel ook wel genaamd "Winnend Samenwerken";
- 2 stemt in met het aangaan van een *meervoudige centrumregeling* om de samenwerking tussen de drie waterschappen beter te kunnen faciliteren;
- 3 verleent toestemming aan het dagelijks bestuur als bedoeld in artikel 50 lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen tot het aangaan van de "Meervoudige centrumregeling waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta, De Dommel" overeenkomstig het bijgevoegde besluit en conceptregeling.

Bespreking in:	Vergaderdatum:
☒ Directieteam	15 maart 2016
☐ Overlegvergadering	
☒ Dagelijks Bestuur	29 maart 2016
☐ Georganiseerd Overleg	
☒ Besluitvormend AB	20 april 2016

☒ Bijlage(n) bij het besluit	
- AB-besluit verlenen toestemming aan het dagelijks bestuur tot het aangaan van de Meervoudige centrumregeling waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta, De Dommel	16IT011159
- het bij het AB-besluit horende concept Meervoudige centrumregeling	16IT011158
☒ Achtergronddocument(en)	
- schema netwerksamenwerking en samenwerkingsvoorbeelden	16IT011157
- resultatenoverzicht Winnend Samenwerken 2011-2015	gevoegd

Aanleiding / context

De waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en De Dommel zijn in 2011 gestart met Winnend Samenwerken om invulling te geven aan het nationale verzoek tot doelmatig waterbeheer. In Brabant zijn deze doelen vertaald naar:

- **Kostenreductie:** zorgen dat de waterschapslasten minder hard stijgen;
- **Kwetsbaarheid verminderen:** een verminderde kwetsbaarheid van de bedrijfsvoering; continuïteit van onze diensten waarborgen;
- **Kwaliteit verbeteren:** een verbeterde kwaliteit van dienstverlening aan de maatschappij.

Winnend Samenwerken gebeurt vooral in de ambtelijke, operationele sfeer waarbij leren van elkaar en samen optrekken “aan de achterkant” plaatsvinden. De taakuitoefening en diensten “aan de voorkant” voor de burgers, bedrijven en organisaties blijven ongewijzigd bij de individuele waterschappen. Samenwerking tussen de drie genoemde waterschappen kent diverse vormen:

1. informele onderlinge afstemming en kennisuitwisseling met gesloten beurzen;
2. één waterschap verricht in opdracht van een ander waterschap of van beide andere waterschappen werkzaamheden tegen betaling (inclusief btw); zoals met de overeenkomst voor advisering voor vergunningverlening en handhaving bij risicovolle bedrijven, die in 2015 is afgesloten;
3. de drie waterschappen werken met elkaar samen waarbij het centrumwaterschap werkzaamheden met betrekking tot het afgesproken taakonderdeel verricht voor beide gastwaterschappen en de voorgeschoten kosten verrekt op basis van kosten voor gemene rekening (zonder BTW).

Bij de samenwerkingsvorm zoals genoemd bij punt 3 is er een noodzaak om de samenwerking juridisch vorm te geven. Het gaat dan om:

- meer structuur en transparantie in de samenwerking voor de eigen organisatie en voor derden zoals de belastingdienst;
- het voorkómen van BTW heffing.

Uit een uitgevoerde verkenning naar de verschillende juridische samenwerkingsvormen blijkt dat zowel bij de directies van de drie samenwerkende waterschappen als bij het bestuurlijk platform van Winnend Samenwerken draagvlak bestaat om tussen de drie waterschappen een meervoudige centrumregeling aan te gaan.

In dit voorstel wordt aan het algemeen bestuur de wettelijk vereiste toestemming gevraagd om tussen de dagelijkse besturen van de drie samenwerkende waterschappen een meervoudige centrumregeling voor Winnend Samenwerken aan te kunnen gaan.

Meervoudige centrumregeling (netwerksamenwerking)

De keuze voor de meervoudige centrumregeling is als volgt gemaakt.

- 1) kiezen voor een zo licht mogelijke juridische vorm

Autonomie van de 3 waterschappen borgen

In de bestuurlijke afstemming van de koers van Winnend Samenwerken is afgesproken dat er ruimte moet blijven voor de eigen identiteit van en cultuurverschillen bij de individuele waterschappen, een bestuurlijke autonomie. Het winnend samenwerken richt zich op de operationele invulling van de taken. De juridische vormgeving van Winnend Samenwerken moet dan ook zodanig vorm krijgen dat geen inbreuk plaatsvindt op de bestuurlijke autonomie.

- 2) insteken op een netwerksamenwerking

Niet zwaarder optuigen dan nodig is.

De voorkeur voor een netwerksamenwerking komt vooral voort uit de ‘zwaarte’ van de juridische vorm in relatie tot het beoogde doel binnen Winnend Samenwerken.

Aanvankelijk werd gedacht aan een gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoering. De Bedrijfsvoering GR is per 1 januari 2015 in de Wet gemeenschappelijke regelingen geïntroduceerd als een nieuwe vorm van een gemeenschappelijke regeling. Dit is een rechtsvorm waarbij een zelfstandige organisatie met rechtspersoonlijkheid wordt opgericht met slechts één bestuurslaag. Deze vorm vereist dus een extra bestuurlijk orgaan, wat haaks staat op het argument bij punt 1.

De meest lichte samenwerkingsvorm is een afstemmingssamenwerking. Daarmee is een gezamenlijke taakuitvoering echter niet mogelijk. Dit vormt dus geen oplossing voor het vraagstuk. De netwerksamenwerking is daarmee de meest lichte samenwerkingsvorm, waarbij een gezamenlijke taakuitvoering mogelijk is. De netwerksamenwerking kan enkelvoudig zijn (betreft één taak(onderdeel) zoals bij de gemeenschappelijke regeling muskusrattenbestrijding) of meervoudig (betreft meerdere taken/taakonderdelen zoals bij Winnend Samenwerken).

Bij Winnend Samenwerken is de meervoudige centrumregeling als netwerksamenwerking de rechtsvorm om gebruik te maken van het karakter en dynamiek van de individuele waterschappen. Bij een centrumregeling

is sprake van een centrumwaterschap dat een (deel van een) taak namens een ander waterschap of andere waterschappen (het gastwaterschap) uitoefent. De taak of het onderdeel van een taak kan zowel een wettelijke taak als een bedrijfsvoeringstaak betreffen. De positionering van het centrum kan per onderwerp ingevuld worden. Zo kan het centrum voor de eenhoofdige inkoop bij Brabantse Delta liggen, terwijl het centrum voor de Brabant Aquademie bij De Dommel ligt. Het karakter en de kenmerken van de samenwerking zijn schematisch weergegeven in bijgevoegd achtergronddocument "Schema netwerksamenwerking en samenwerkingsvoorbeelden".

De dagelijkse besturen gaan de meervoudige centrumregeling aan

De Wet gemeenschappelijke regelingen biedt de mogelijkheid dat de algemene besturen, de dagelijkse besturen en de voorzitters van twee of meer waterschappen een gemeenschappelijke regeling kunnen treffen.

Met dit voorstel voor een meervoudige centrumregeling is gekozen voor een lichte vorm van een gemeenschappelijke regeling namelijk een samenwerkingsvorm waarbij *geen* nieuwe rechtspersoon wordt opgericht. Verder betreft de samenwerking de dagelijkse aangelegenheden van het waterschap (operationele invulling van taken) en heeft geen betrekking op verordenende bevoegdheden. Het ligt dan ook voor de hand dat *de dagelijkse besturen* van de drie waterschappen de gemeenschappelijke regeling aangaan.

Beoogd effect

Het doel van dit voorstel is om te komen tot nadere bestuurlijke samenwerkingsafspraken om de doelmatigheid van Winnend Samenwerken te kunnen vergroten. Rapportage van de resultaten vindt plaats via de bestuursrapportage aan uw bestuur.

Argumenten

Bij dit voorstel is uitgegaan van de volgende beleidsmatige kaders:

- De autonomie van de drie waterschappen wordt gewaarborgd en er is transparantie over de governance van Winnend Samenwerken.
- De samenwerking wordt niet zwaarder opgetuigd dan strikt nodig is. Om die reden komt er *geen* nieuwe rechtspersoon en is dus niet gekozen voor het oprichten van een (nieuwe) bedrijfsvoeringsorganisatie.
- Bij de verdeling van de samenwerkingsafspraken wordt het werk gelijkmatig verdeeld tussen de waterschappen (kerk in het midden).
- Aanbestedingsplichtige zaken worden waar mogelijk (en doelmatig) samen uitbesteed.
- De meervoudige centrumregeling is, zoals hiervoor aangegeven, een lichte samenwerkingsvorm zonder rechtspersoonlijkheid waardoor er geen mogelijkheid is om gebruik te maken van inbesteding. De omvang van de onderlinge samenwerking per taakonderdeel is daarom beperkt tot de Europese aanbestedingsgrens (€ 209.000,- ex. btw).
- Per taakonderdeel afstemming van de samenwerking met de belastinginspectie.
- Flexibiliteit m.b.t. de vraag op welke onderdelen wordt samengewerkt.
- Geen rechtspositionele wijziging van het bij de samenwerking betrokken personeel. Medewerkers blijven in dienst van het eigen waterschap.

Meervoudige centrumregeling

De meervoudige centrumregeling kent een toolbox met een drietal instrumenten om de samenwerking verder vorm te geven, te weten:

1. Register

In het *Register* worden steeds *per taakonderdeel* de samenwerkingsafspraken tussen de samenwerkende waterschappen genoteerd. Op basis van de samenwerkingsafpraak werkt het centrumwaterschap samen met het(de) gastwaterschap(pen). De rol van centrumwaterschap kan per taakonderdeel waarop wordt samengewerkt door een ander waterschap worden ingevuld. De ene keer is het ene waterschap centrumwaterschap en voor een ander taakonderdeel is weer een ander waterschap centrumwaterschap. Het register maakt onderdeel uit van de meervoudige centrumregeling. De samenwerking kan, per taakonderdeel, worden afgesproken tussen de drie waterschappen of – als dat beter passend is – tussen twee waterschappen.

2. Mandaatregeling/mandatenoverzicht

De bevoegdheden die het centrumwaterschap voor de uitvoering van het desbetreffende taakonderdeel nodig heeft worden door de gastwaterschappen aan het centrumwaterschap gemandateerd en genoteerd in het mandatenoverzicht dat onderdeel uitmaakt van de op de samenwerking van toepassing zijnde mandaatregeling. Het gastwaterschap raakt de eigen bevoegdheid niet kwijt.

3. Overeenkomst kosten voor gemene rekening

De samenwerkingsafpraak wordt per taakonderdeel vastgelegd met gebruikmaking van de ontwikkelde

(model)overeenkomst kosten voor gemene rekening. Per taakonderdeel wordt een overeenkomst voor gemene rekening afgesloten waarin een passende kostenverdeelsleutel wordt opgenomen voor de kostenverrekening.

Het samenwerken in een meervoudige centrumregeling op verschillende afzonderlijke taakonderdelen met steeds een ander waterschap als centrumwaterschap vereist een permanente proactieve sturing op de drie hiervoor genoemde instrumenten. Die rol ligt - mede gelet op de impact op de ambtelijke organisatie - in principe bij de drie secretarissen-directeur die zich kunnen laten bijstaan door een ambtelijk secretaris die is ingevoerd op de samenwerkingsproblematiek.

De meervoudige centrumregeling met bijbehorende register is in goed overleg tussen de samenwerkende waterschappen opgesteld en is bij dit voorstel gevoegd.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de bij dit voorstel gevoegde "Meervoudige centrumregeling waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta, De Dommel" en het dagelijks bestuur de wettelijk vereiste toestemming te verlenen tot het aangaan van die regeling. Voor het aangaan van de meervoudige centrumregeling is gelijklopende besluitvorming van de samenwerkende waterschappen vereist.

Samenwerkingsvoorbeelden

Het voornemen bestaat om, zodra de meervoudige centrumregeling operationeel is, te starten met het daarin onderbrengen van de volgende twee samenwerkingsafspraken:

- het aansturen van de inkoopclusters van de drie waterschappen door één leidinggevende;
- samenwerken op het gebied van informatietechnologie; gedacht wordt aan de hydrologische gereedschapskist Brabant (grondwatermodel).

Voor een korte toelichting op die twee samenwerkingsinitiatieven wordt verwezen naar het bij dit voorstel gevoegde achtergronddocument "Schema netwerksamenwerking en samenwerkingsvoorbeelden".

Financieel/ fiscaal

De overeenkomst kosten voor gemene rekening wordt eerst met de fiscus besproken en vervolgens getekend. De belastingdienst accepteert geen terugwerkende kracht.

Het samenwerken op basis van kosten voor gemene rekening brengt mee dat de door het centrumwaterschap voorgeschoten kosten tussen de waterschappen worden gedeeld op basis van de per taakonderdeel van te voren afgesproken kostenverdeelsleutel. Indien wordt voldaan aan de vereisten voor kosten van gemene rekening is geen omzetbelasting over de kostenverrekening verschuldigd. Bij samenwerking op een taakonderdeel moet ook steeds het aspect van de vennootschapsbelasting worden getoetst.

Aanbestedingsrecht

De meervoudige centrumregeling is geen rechtspersoon waardoor geen gebruik kan worden gemaakt van inbesteden (= aanbestedingsvrij samenwerken). De samenwerkingsmogelijkheid per taakonderdeel is daarom in omvang relatief beperkt en vindt zijn begrenzing in het bereiken van de Europese aanbestedingsdrempel. Voor samenwerking beneden de Europese aanbestedingsdrempel is uitgangspunt dat het dagelijks bestuur binnen zijn vigerend beleid ruimte heeft om op taakonderdelen winnend samen te werken.

Het gezamenlijk, met de drie waterschappen, een aanbesteding doen waarbij één waterschap de penvoerder is, is en blijft altijd mogelijk.

Ondernemingsraad

Er heeft vooroverleg plaatsgevonden met de ondernemingsraad. De ondernemingsraad is in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen conform de Wet op de ondernemingsraden en heeft een positieve grondhouding m.b.t. dit voorstel. Afgesproken is dat de ondernemingsraad steeds vooraf betrokken wordt als er nieuwe taakonderdelen aan het register worden toegevoegd.

Kanttekeningen en risico's

- Een mogelijk risico is dat de fiscus vindt dat samenwerkingsafspraken voor een bepaald taakonderdeel niet voldoen aan de eisen die gelden voor 'kosten voor gemene rekening'. Dit risico wordt kleiner zodra de eerste samenwerkingsafspraken op basis van het ontwikkelde format voor de samenwerkingsovereenkomst voor gemene rekening door de fiscus is goed gekeurd. Het werken onder de vlag van een gemeenschappelijke regeling bevordert de acceptatie van het samenwerkingskarakter door de fiscus.
- Aandachtspunt is dat de samenwerking met betrekking tot een taakonderdeel qua omvang niet uitgaat boven de Europese aanbestedingsdrempel.

Financiële dekking

Er zijn geen extra financiële consequenties.

Uitvoering / vervolg

Nadat de drie algemene besturen van de waterschappen toestemming hebben gegeven tot het aangaan van de gemeenschappelijke regeling komen de volgende stappen aan de orde:

- gelijkkluidend besluit van het dagelijks bestuur van elk van de drie waterschappen tot het aangaan van de meervoudige centrumregeling;
- bekendmaking van de AB en DB besluiten van elk van de drie waterschappen in het eigen waterschapsblad;
- toezending meervoudige centrumregeling aan gedeputeerde staten door het aangewezen waterschap;
- bekendmaking van de meervoudige centrumregeling in de Staatscourant;
- gelijkkluidend besluit van het dagelijks bestuur van elk van de drie waterschappen tot vaststelling van de Mandaatregeling met mandaatoverzicht en bekendmaking van dat besluit;
- gelijkkluidend besluit van het dagelijks bestuur van elk van de drie waterschappen tot het verlenen van een mandaat aan de directeur tot opname van taakonderdelen in het register (start met de twee hiervoor genoemde samenwerkingsvoorbeelden);
- format voor overeenkomst kosten voor gemene rekening;
- besluit gezamenlijke directeuren tot aanwijzing van een ambtelijk secretaris als bedoeld in artikel 13 van de meervoudige centrumregeling.

Zodra de regeling met de eerste twee taken operationeel is, kunnen telkens nieuwe taken aan de regeling worden toegevoegd.

Communicatie

Er kan desgewenst toelichting worden gegeven op het Winnend Samenwerken gedurende de afgelopen jaren en de beoogde samenwerking via de Meervoudige centrumregeling waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta, De Dommel. Het algemeen bestuur kan periodiek kennisnemen van de resultaten van winnend samenwerken via de reguliere bestuursrapportage.

De evaluatie van de regeling geschiedt uiterlijk binnen drie jaar na inwerkingtreding of eerder indien daartoe concrete aanleiding aanwezig is.

Achtergrond: Resultatenoverzicht Winnend samenwerken 2011-2015

Aanleiding

In 2011 zijn de waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en de Dommel gestart met 'winnend samenwerken'. Nu, 5 jaar later, is het goed om terug te kijken op de behaalde resultaten, met een doorkijk naar de nieuwe ontwikkelingen, zoals de juridische vormgeving van het winnend samenwerken.

Waarom Winnend Samenwerken: nieuwe opgaven noodzaak tot doelmatiger werken

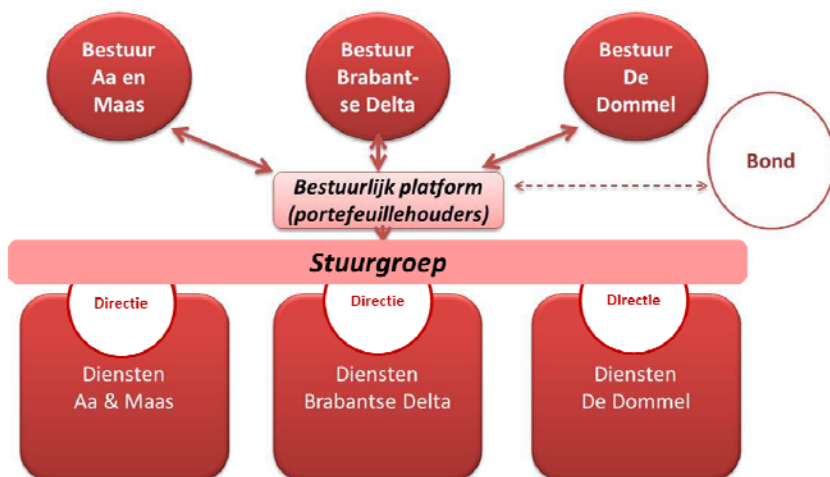
Eind 2010 is het idee voor Winnend samenwerken geboren als een instrument om invulling te geven aan het nationale verzoek tot doelmatig waterbeheer. Het is belangrijk om een gematigde tariefstijging te behouden in een tijd dat de watersector voor grote maatschappelijke opgaven staat op het gebied van veiligheid, klimaat en waterkwaliteit. De waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en Dommel pakken deze landelijke opdracht sindsdien actief op, onder meer door het intensiveren van de samenwerking met gemeenten in de afvalwaterketen. Aanvullend daarop wordt ook de onderlinge samenwerking tussen de waterschappen versterkt. Dit krijgt de naam 'Winnend Samenwerken'. Het winnend samenwerken is in 2011 gestart met de volgende uitgangspunten:

- Om het waterschapswerk zo effectief en efficiënt uit te voeren is de lijn: altijd samenwerken, tenzij dat geen meerwaarde biedt.
- De identiteit (organisatiestructuur en bestuur) van de drie waterschappen blijft daarbij behouden.
- De drie doelen van winnend samenwerken zijn de drie 'k's':
 - o kostenreductie: zorgen de waterschapslasten minder hard stijgen;
 - o een verminderde kwetsbaarheid van de bedrijfsvoering: continuïteit van onze diensten waarborgen;
 - o een verbeterde kwaliteit van dienstverlening aan de maatschappij.
- We werken met gesloten beurzen: we leveren allemaal inzet vanuit onze kracht.

Winnend samenwerkingen gebeurt vooral in de ambtelijke, operationele sfeer waarbij leren van elkaar en samen optrekken 'aan de achterkant' plaatsvindt. De taakuitoefening en diensten 'aan de voorkant' blijven bij de individuele waterschappen voor de burgers, bedrijven en organisaties gelijk.

Winnend samenwerking: kleinschalige organisatie

We voeren in Brabant de waterschapstaken al best efficiënt uit, gelet op onze relatief lage tariefstelling. Er was geen noodzaak om actief te sturen op grootschalige samenwerking op specifieke onderdelen. Op alle fronten zijn echter ontwikkelingen, die we effectiever samen kunnen aanpakken. De organisatie van het winnend samenwerken is bewust klein gehouden, om de samenwerking vanuit de werkvloer te laten vormgeven. Voor de samenwerking op bestuurlijk niveau wordt de Noord Brabantse Waterschapsbond benut. Gaandeweg het traject is een bestuurlijk platform opgericht met 2 portefeuillehouders per waterschap en de drie secretaris directeuren. Hiermee kunnen bestuurlijke gevoelheden vroegtijdig worden gesignaleerd en houdt het bestuur voeding met de resultaten.

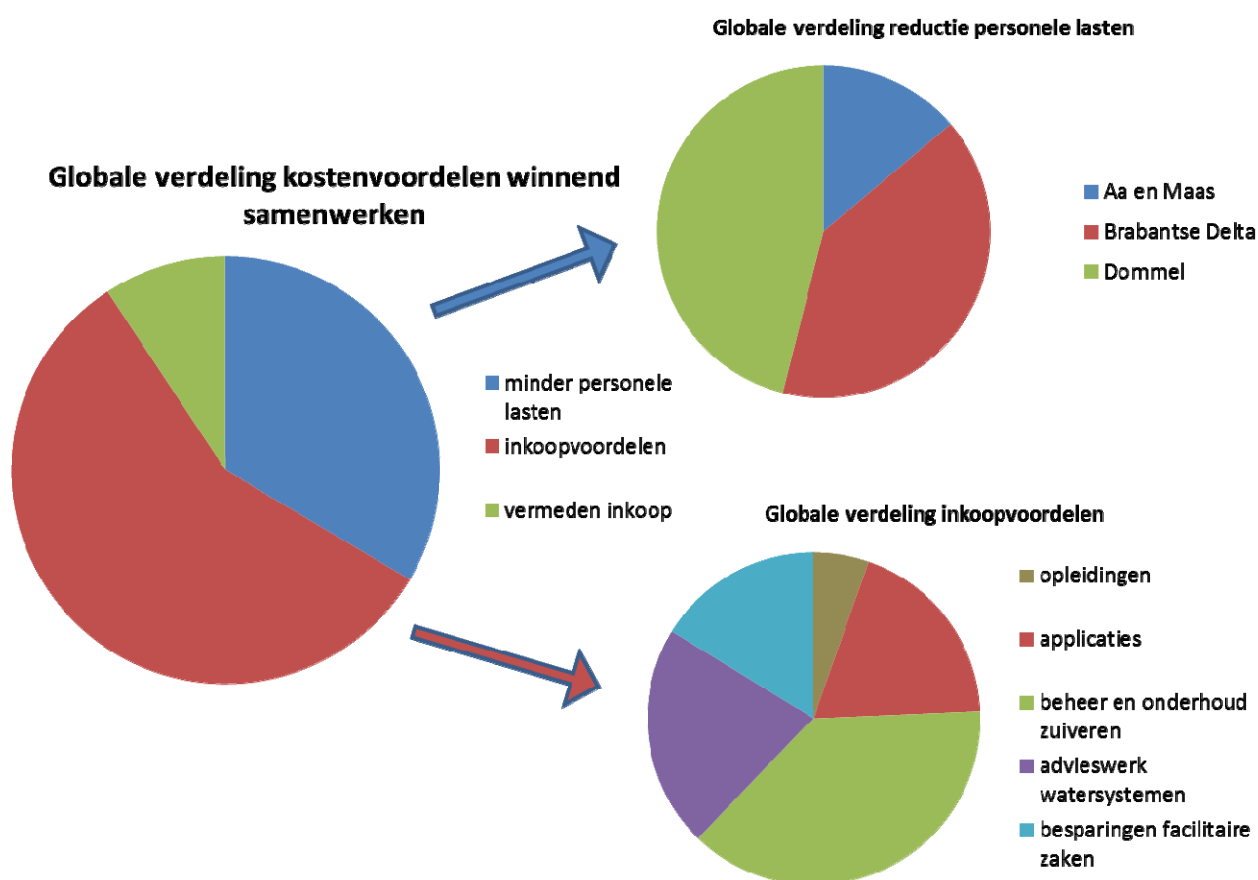

Resultaten op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid

Kostenvoordelen: beperkte lastenstijging

In 2011 is gestart met het winnend samenwerken: er is geïnvesteerd in de onderlinge relaties. Vervolgens wilde men vanaf 2012 jaarlijks, per waterschap € 250.000,- aan besparingen kunnen realiseren, op lopend tot € 3 miljoen in Brabant vanaf 2015. Deze besparingen leiden tot een beperktere stijging van de lasten, dan wanneer en niet werd samengewerkt. Deze voorziene besparingen zijn in de meerjarenramingen van de waterschappen verwerkt. Met de vastgestelde begrotingen is in de afgelopen 5 jaar telkens voldaan aan deze beperkte lastenstijging uit de meerjarenramingen. In totaal is de gerealiseerde lastenbesparing per 31-12-2015 geraamd op 3,2 miljoen euro per jaar. De resultaten bestaan vooral uit vermeden kosten (minder kapitaalslasten en exploitatielasten). Daarnaast is er een reductie op personeelslasten bereikt.

De resultaten zijn niet altijd even specifiek te duiden naar het winnend samenwerken. De gerealiseerde besparingen blijven daarmee gebaseerd op schattingen. Om samenwerkingsvoordelen te behalen is extra energie nodig geweest. Deze vertaalt zich vooral in uren van medewerkers en in beperkte zin in van reiskosten. De kosten gaan hier voor de baten uit. Deze kosten zijn niet concreet gekwantificeerd.

De reductie op personele lasten is als volgt (samen geschat op ruim € 1 mln per jaar):

- Bij Aa en Maas is een reductie bereikt in de inzet van inhuur bij investeringsprojecten: van meer dan 10 mln euro per jaar naar minder dan € 6 mln per jaar aan investeringskosten. Deze daling is vertaald naar een geschatte afname van kapitaalslasten van € 150.000,- per jaar.
- Bij Brabantse Delta is een structurele besparing bereikt van € 435.000,- in de formatie omvang.
- Bij de Dommel is een reductie van personeelslasten van € 500.000,- toegerekend aan de voordelen van het winnend samenwerken. Door de samenwerking is minder inhuur van derden nodig geweest. Vooral voor activiteiten in de exploitatie en in mindere mate op het gebied van projecten/investeringen.

De inkoopvoordelen door gezamenlijke inkoop zijn geschat op € 1,85 mln per jaar:

- € 100.000,- per jaar aan gezamenlijk ingekochte of ontwikkelde opleidingen via de Brabant aquademie
- € 350.000,- voordelen in jaarlijkse lasten gezamenlijk ontwikkelde en ingekochte applicaties (investering en beheerskosten). Dit betreft vooral applicaties voor het werkveld watersysteembeheer. Er is in de afgelopen jaren ongeveer 1,23 mln bespaard op investeringskosten. Tevens wordt een structurele besparing bereikt van € 100.000,- door samenwerking in beheer en onderhoud van de applicaties.
- € 700.000,- aan inkoop voor beheer en onderhoud zuiveringen: vrijwel alles wordt op dit vlak gezamenlijk ingekocht: chemicaliën, stroom, slibtransport, reiniging
- € 400.000,- aan advieswerk watersystemen door toepassing raamcontracten (7% besparingspotentieel op omzet van € 5,6 mln per jaar); concreet voorbeeld is het advieswerk voor toetsing regionale keringen. Aa en Maas en Dommel konden toen al meeliften op het raamcontract van Brabantse Delta.
- € 300.000,- jaarlijkse besparing op facilitaire zaken. Het gaat dan om de invoering van de het informatiebeveiligingsbeleid (€ 105.000,- besparing in 2015 en 2016), besparingen op het gebied van ICT infrastructuur, het wagenpark, de catering, energie.

De vermeden inkoopkosten zijn ingeschat op basis van werkzaamheden die we onderling voor elkaar uitvoeren, zonder tegenprestatie. De interne kosten van eigen mensen zijn voordeliger dan wanneer de activiteiten ingekocht zouden worden. Dit kostenverschil is ingeschat op € 300.000,-. Het gaat hierbij om een inzet van ongeveer 8000 uur.

Kwaliteitsverbetering

Als waterschappen willen we naast een beperkte kostenstijging ook zorgen dat de gebruiker (burger en bedrijf) zichtbare positieve effecten ondervindt van het vergroten van de doelmatigheid in het waterbeheer. We willen de kwaliteit van onze dienstverlening vergroten.

Op verschillende werkvelden zijn goede resultaten bereikt:

- In beleid en regelgeving: Minder maatschappelijke lasten door vermindering regels en eenheid in Brabant met gezamenlijke Keur en op diverse plaatsen zijn er meer mogelijkheden voor berekening door het gezamenlijke beregeningsbeleid.
- In het veldwerk van onderhoud en handhaving: Een verbeterde snelheid van dienstverlening doordat de veldmedewerkers over actuele gegevens beschikken en de kantoormedewerkers direct inzicht hebben in meldingen uit het veld.
- In bezwarenprocedures zijn we gezamenlijk tot een klantgerichte aanpak gekomen met een gezamenlijk beleid en uniforme afhandeling bezwaarschriften. Het risico op fouten wordt met de samenwerking verkleind en door toepassing van mediation vaardigheden wordt het aantal bezwarenprocedures zichtbaar minder.
- Een klantgerichte ontsluiting van geografische informatie is bereikt in een proefgebied rondom Den Bosch. Hierin is samengewerkt met de gemeente en de provincie. Er is voor het agro food cluster een speciale omgeving gemaakt die aansluit bij de behoefte van deze bedrijven.
- Verbeterde gastvrijheid van de baliemedewerkers. Met 'mystery-guests' is de kwaliteitsverbetering ook daadwerkelijk vastgesteld.
- Goed werkgeverschap (werkveld P&O) met moderne gezamenlijke arbeidswaarden, verbetering van de interne mobiliteit tussen de waterschappen (interne vacaturemarkt) en een generiek functieboek
- Goed opdrachtgeverschap door gestructureerde inkoop en gezamenlijke bouwstrategie
- Goed vakmanschap door maatwerk opleidingen vanuit Brabant aquademie en door het gezamenlijk oppakken van nieuwe ontwikkelingen zoals de toetsing van regionale keringen, het Deltaprogramma Zoetwater, het optimaliseren van de calamiteiten zorg, gezamenlijke onderzoeksstrategie op het gebied van waterkwaliteit, de gezamenlijke ontwikkeling van een beslissingsondersteunend systeem voor hoogwater, de ontwikkeling van de asset management methodiek in het waterbeheer en diverse innovaties zoals het digitaal werken in het veld, de schone Maaswaterketen, verbeteringen op het gebied van veiligheid op de zuiveringsinstallaties.

Digitaal werken in 't veld

Kwetsbaarheidsvermindering

Het is belangrijk dat de continuïteit van onze bedrijfsvoering goed geborgd is. Het gaat dan om:

- Kennis en capaciteit van menskracht: Dat betekent dat we altijd over voldoende kennis moeten kunnen beschikken om besluiten te kunnen nemen voor uitvoering van de taken. Resultaten die we hierin hebben bereikt betreffen:
 - o specialistische taken te beleggen bij 1 persoon van de drie waterschappen. Dit gebeurt bij diverse werkvelden zoals P&O, Financiën, inkoop, handhaving en ICT. Soms huren we gezamenlijk 1 persoon in, zoals voor de invoering van het informatiebeveiligingsbeleid.
 - o Leren van elkaar door bij elkaar in de keuken te kijken en daar samen te werken, zoals bij zuiveringsbeheer en bouwprojecten veelvuldig wordt gedaan. Zo kunnen we ook in kwetsbare situaties een beroep op elkaar doen. De gezamenlijke keur vormt een basis om ook tot uitwisseling van vergunningverleners te komen om in situaties met veel aanvragen in een bepaald gebied, toch alles binnen de termijnen af te kunnen handelen.
 - o Samenwerking op het gebied van innovaties in de afvalwaterketen en het watersysteembeheer
- Informatiesystemen en automatisering: de storingsgevoeligheid/ betrouwbaarheid van systemen. Daarbij moeten we ons ook afvragen of we voldoende zijn toegerust op de toekomst. De risico's op kwetsbaarheid voor toekomstscenario's zoals de vergrijzing, de informatietechnologie e.d. zullen anders zijn dan voor de huidige situatie. Voorbeelden van resultaten op dit gebied zijn:
 - o De verminderde kwetsbaarheid tegen informatie-misbruik door het nieuwe gezamenlijke beveiligingsbeleid (BIWA)
 - o Door gezamenlijke inkoop bij zuiveringsbeheer kan er een 24 uren ondersteuning worden geboden door de leveranciers.
 - o ICT-noodvoorzieningen: Brabantse Delta heeft dit samen met de gemeente Breda geregeld. Aa en Maas en Dommel hebben dit onderling geregeld.

Vooruitblik

In de komende jaren verschuift het accent van kostenbesparing naar kwaliteitsverbetering en verminderde kwetsbaarheid. We blijven scherp op het behalen van kostenvoordelen, maar de grootste besparingen hebben we al bereikt. In de komende tijd gaat er nog veel veranderen. Niet alleen op het gebied van klimaat en waterveiligheid maar ook op het gebied van informatietechnologie, omgevingswetgeving en arbeidsrecht. Samenwerking blijft een noodzaak om hier effectief op in te spelen.

Juridische vormgeving

Er is een noodzaak om bepaalde vormen van de samenwerken juridisch goed vorm te geven. Deze juridische vormgeving willen de drie waterschappen zo licht mogelijk houden, gelet op de beperkte omvang van de samenwerking die daarin wordt vastgelegd. Diverse werkvelden zijn gebaat bij deze juridische vormgeving:

- Werkveld inkoop: De mandaten van de eenhoofdige aansturing kunnen hierin transparant worden vastgelegd
- Werkveld ICT: er zijn in gezamenlijkheid veel applicaties ontwikkeld (samen ingekocht). De focus verschuift daarbij nu naar het goed regelen van het beheer en onderhoud van deze applicaties.
- Werkveld handhaving: er is een overeenkomst afgesloten voor de advisering rond BRZO bedrijven. Met de evaluatie hiervan in mei 2016 is men op zoek naar een beter alternatief.
- Werkveld Keringen: Waterschap Aa en Maas voert voor de keringen van Waterschap De Dommel werkzaamheden uit. Het goed vastleggen van deze afspraken, vermindert de kwetsbaarheid op de uitvoering van deze taken.
- Divers: Ook bij specifieke adviesfuncties, waarbij er maar 1 specialist nodig is voor de drie waterschappen is het wenselijk om dit te regelen in de juridische vormgeving.

Gelet op de huidige ontwikkelingen gaat dit in de komende jaren in potentie over inzet van ongeveer 7 fte verdeeld over inzet van ongeveer 30 mensen, verspreid over verschillende werkvelden en verschillende waterschappen. Hiermee kan in de toekomst € 150.000,- aan btw verrekening vermeden worden, aanvullend op de besparing in kosten door verminderde externe inhuur.